

Սարբեարին յաղէբականց
 Վ ի իժեալ սահիս սկանակիտ ,
 Կարկաջասահ պատեալ փարիս
 Բ զպարտիզօք գեղաժպիտ :
 Վե ծաղկահոտ անդաստանաց
 Փթթին մարմանդք ծիծաղախիտ ,
 Եւ գալարիք անուշահամք
 Պտուղք և միրգքքո բազմախիտ ,
 Հիւրամեծար դու անտրբոյժ
 Օ անմահութեան տաս ընկեկտար ,
 Ինծրածին արբույշանես
 Լրծաթփայլ յամբոց տիպար :
 Օ անդս սկեթէլ առողանես
 Եւ ըզմայրիս առատաբար ,
 Փախադողիս էր զանաս
 Պէթ բաժակու տալ ջուր յօժար :
 Երեակէզ ի տապ ի տօթ
 Տեռանի իմ սիրտս աննուէր ,
 Սարգարտահատ զալեաց ցնցուղ
 Ի՜նր ագահես տալ ինձ նուէր :
 Պանծայ փառօքքո ընդ աջմե
 Լմարանոց Պէշյիք տերե ,
 Օդ բարեխառն առ ծովեզրին
 Ի զսիւք քաղցրիկ ի զով չնէ :
 Պայծառ արև առաւօտու
 Շող արձակէ ճաճանջադեղ ,
 Եւ մանրագոյն արիք ծալու

ցուցեց որոնք ժողովող եան յստաջող իմութիւնը
չեն ու գեր, և դարուս պահանջած թոյլտուութիւն
ները տրուելու պէտք կը կենան, և այս բանս բա-
ւականապէս կը բացատրէ լրագրաց սմանց անհաշտ
թշնամութիւնը լորտ Նէրթութիւնին դէմ:

Այս երկու կը համարուին յիշատակել այս տեղս
Անգղիոյ կառավարութեան մոտերիմ քաղաքակա-
նութիւնը Արեւելեան խնդրոց մէջ, և մանաւանդ
հաշտութեան հետ, քանզի յայտնի է ամէնուան
անկեղծ բարեկամութիւնը որ կը տիրէ այս երկու
տեղութեանց մէջ:

Անգղիոյ խաղաղութեան դէմ ռազմականութիւն:

Յունիսի 16-28ին կէսօրը վեց ժամ անցած
օգոստոսի 16-ին իր թորիս թաղութիւն ընկերութիւն
իւր գաւազանը և ի նոր ճարտարութիւնը Նէրթութիւն
իւր գաւազանը գնաց, իրենց նոյն ժամանակ
միջոցեւ արքայական կառքը յիշեալ պալատին
բակը կը կենար, վայելուչ կերպիւ հագուած մարդ
մը տեսան որ կը թափար կու գար պալատին դռան
առջև, որպէս թէ թագուհւոյն եղբը կը կրպակուէր:
Իսկ մէկը ու շարքութիւն չորս անգամ իւր բանին, և
բանին մը վայելեան ետև երբոր արքայական կառ-
քը դուրս ելաւ, յիշեալ մարդը անմիջապէս յար-
ձակեցաւ թագուհւոյն վրայ և անոր երեսին զար-
կաւ թիւթը գաւազանաւ մը զոր ձեռքը բռնած
էր: Հարուածը մեծ վնաս մը չբերաւ, միայն
թագուհւոյն գլխարկը քիչ մը աւերց:

Իսկ եղբուն պարծը իսկայն բռնեցին և ձեռքէն
գաւազանը առնելով՝ այնպէս մօտ պահակը
(գուլուգ) տարին ու յանձնեցին: Թագուհին
Պուրէնկէմի արքունի պալատը դարձաւ և նոյն
երեկոյին կարող եղաւ թատրոն երթալ:

Իսկ ռազմական անունը Ռոպերթ Նէթ է և
զինուորական դասուն կը վերաբերի: Բայց տա-
կաւին չյայտնուեցաւ թէ ինչ պատճառաւ այս
չարագործութեան ձեռք զարկած է:

Յունաստանի մէջին պատճառաւ Անգղիոյ տե-
րութեան և Վաղարշ հասարակապետութեան մէջ
պատահած տարաձայնութիւնը բարեկամութիւն լը-
մնացաւ: Սեփիս իր տանից կառավարութեան
այն պահանջները որ տակաւին ի գործ դրուած
չեն, փոխանակ Նէթի կը պայմանագրու թեանը
համեմատ ի գործ դրուելու: Դնտոնի մէջ հա-
տատուած դաշնագրութեան համեմատ ի կարգի
պիտի դրուին: Աւտի յիշեալ երկու մեծ տե-
րութեանց մէջ եղած դեպքանական յարաբերու-
թիւնները և բարեկամական կապակցութիւննե-
րը կատարելապէս նորոգուեցան:

ՆԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Կրտսեր Ներթութիւն: 1 Յունիս:

Ինչ հանրապէս մեծ հանդարտութեան մէջ է
թէ ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութիւն:
Փոքր ինչ խռովութիւնները որ ծագած էին Պու-
րէնի և Վաղարշի մէջ ըստ մեծի մասին դա-
դարեցան: Իսկ արտաքին քաղաքականութեան
յաջող և մոտերիմ վիճակին ապացոյց մը կընայ
ըլլալ Ներթութիւնի տեղութեան փոխանորդներուն
խմբովին ներկայանալ օգոստոսի 16-ին Ներթութիւն
որուն բարեբաղդ ծանապարհորդութեանը և ու-
ղամբ դարձին վրայ իրենց անհամակամ մոտերիմ
խնդակցութիւնը յայտնել ուղեցին: Սեփիս
Ներթութիւնը դեպքան սըր Վաղարշ Ներթութիւնը
դեպքանս խմբին կողմանէ շնորհաւորելով զՆե-
րթութիւն Վաղարշութեանը ըսաւ, թէ անձնաւորէր
Ներթութեանը թեան ապացոյցները, զոր իւր ձա-
նապարհորդութեան ժամանակը ընկալաւ իւր
հպատակներէն իրաւացի տուրք մը են իրեն նման
առատաբան Վաղարշ, որուն վրաս որ հոգա-
տարութիւնը իւր ժողովուրդը երջանկու թիւնն է:
Օգոստոսի 16-ին, որուն արտաքին գործոց
պաշտօնէն թարգմանեց այս խօսքը, խիստ մար-
դաբանութեամբ պատասխանեց, և յետ այնորիկ
խրաբանիւր դեպքանին հետ խօսեցաւ, իրենց
թագաւորին առողջութեան վիճակը հարցընելով:

Վաղարշի հրովարտական հետեւեալ փոփո-
խութիւնները եղան:

1) յորին նախորդ կուսակալ Ներթութիւն
Ալեքանդրի կառավարիչ անուանեցաւ փոխանակ
Իրա փաշային, որ Նոտտանդիս պոլիսի դառ-
նայ անձնական տիրութեան պատճառաւ:

Իսկ Ներթութիւնը ընդհանուր կուսակալ Ներթ-
չիտ փաշային՝ Ներթ կառավարիչ կարգեցաւ:

Վաղարշի նախորդ կառավարիչ Հասան փա-
շային իսկ Ներթի ընդհանուր կուսակալ կարգեցաւ:

Վաղարշի տեղակալութիւնը (գայմագամբ)
Սոտտաֆա է ֆէնտիսին յանձնուեցաւ:

Իսկ Ներթի նախորդ տեղակալ Վաղարշ փաշային
Թահիսի տեղակալ անուանեցաւ, և Ներթի տեղակալութիւնը
Իրա փաշային յանձնուեցաւ:

Դնտոնի օմանեան դեպքան Վաղարշի փա-
շային, որ Վաղարշ գացած էր Ներթագոյն Վրան
կողմանէ շնորհաւորելու համար Հոլանտիոյ թա-
գաւորին արքայական անձնակազմը, ընկալաւ
յիշեալ թագաւորին Վաղարշի կարգին նշանը:

Վարդի Վաղարշի իշխանը, որ Ներթագոյն
Վրան կողմանէ դեպքան է ի Փարիզ, պատուոյ

Իրա փաշային մեծ պաշտօնատար (կրանդ-օֆիսի) ա-
նուանեցաւ հասարակապետութեան գահակցին:
Վաղարշի արտաքին գործոց պաշտօնէն Վաղ-
արշի փաշային հասարակապետութեան գահակ-
ցին պատուոյ Վաղարշին մեծ խաչը ընկալաւ:

2) Սեփիս կառավարութեան և Վաղարշի
արքունեաց մէջ եղած մոտերիմ բարեկամութիւնը
պատճառաւ, Վաղարշի թագաւորը հաճեցաւ
սուրբ Սաղիսիոսի և Վաղարշ կարգին հետե-
ւալ պատուոյ նշանները շնորհելու Վաղարշոյն
Վրան քանի մը գլխաւոր պաշտօնատարաց:

Վաղարշի փաշային Վաղարշ Ներթի փա-
շային և արտաքին գործոց պաշտօնէն Վաղ-
արշի փաշային կարգին մեծ նշանները տրուեցան:
Իսկ Վաղարշ փաշային նշանը աղամանդներով
զարդարուած և խիստ մեծագին է:

Վաղարշի երեք պատուական տուփեր աղա-
մանդներով զարդարուած և թագաւորին պատ-
կերը վրանին շնորհուեցան և կը պատերազմի
պաշտօնէն բարձրագոյն Վաղարշի փաշային
փաշային, միւսը բարձրագոյն Վաղարշի փաշային
փաշային՝ որ Ներթագոյնի վերատեսուչն է, և
երրորդը մեծ ծովապետ Վաղարշի փաշային:
Իսկ նոյն կարգին մէջ հրամանատար Վաղարշ
անուանեցան Վաղարշ փաշային՝ որ Վաղարշոյն
Վրան ատենագիրն է, Ներթի փաշային՝ որ
կայսերական ատենին թագաւորն է, և Վաղարշ
փաշային, որուն յանձնուած է դեպքանները արքային
ներկայացնելու պաշտօնը: Նոյն կարգին Վաղարշ
անուանեցան նաև Վաղարշ փաշային՝ որ անցագրաց
գրատան տեսուչն է, և Վաղարշոյն Վրան թագ-
մանատան անգամ հայազգի պարոն Վերթէն:

Վաղարշոյն Վաղարշ իմանալով որ հարկապա-
հանջները երբեմն նեղութիւն կուտան Յունաց
ժողովող եան անոնցմէ անձնական հարկը (խարած)
պահանջելու ժամանակը, որոշեց որ այսուհետեւ
Յունաց պատրիարքարանը ազգային գլխաւորաց
ժողովոյն հետ միաբանութեամբ հաւաքէ այս
հարկը օրինաւոր կերպիւ առանց նեղելու ըս-
տաւոր հասարակութիւնը, և ժողովուրդ գումարը
պատրիարքարանին միջոցաւ վճարուի արքունի
գանձուն: Յունաց ազգը խիստ երախտագիտու-
թեամբ ընդունեցաւ այս մարդասիրական կար-
գաբարութիւնը, որ նոր ապացոյց մը է անտարա-
կոյս օգոստոսի 16-ին Ներթագոյն Վաղարշի
վրայ ունեցած հայրական խնամքը:

Վաղարշի փաշային փաշային Վաղարշի փաշային
մարթիւնը ընկերութիւն իւր ընկերին և իւր երկու
բարեկամացը, որ Վաղարշի փաշային և որ Վաղարշ
նուն, անցեալ ամսոյ 19ին հասաւ ի Նոտտանդիս:
Այսին Նոտտանի ընկերութեան շագանակով Վա-

ՅՈՒՆ ԵՐԹՈՒՆԻՍ ԵՒ ԻՍՏԱՆԻՆԻ

(Հարաւորութիւն 1)

Իստանու կը տարածէ երկրիս վրայ հարստու-
թիւնը հասարակութեան երջանկութեան համար
և չէ թէ առանձին մէկուն կամ մէկային ուրեմն
հարստութիւն վայելելը ամէնուն է: ամէն մարդ
Վաղարշ իմանալով սեղանակիցն է: Բայց ար-
դէն կը խոստովանուի որ ձայններին կը բարձրացնեն:
«Իսկ իմ կարողութեամբ այս բանը վստահեցայ»
ինչու ուրիշ ալ պիտի չկարողանայ: Կարողութիւն
ողորմելի կարողութիւն... կարող եղի ուրեմն նոյն
դիպած հարստութեանը չգատուելու: կարող եղի
բեզի պատրաստուած փոխաններէն խառնելու:
կարող եղի Նոտտոյ բեզի ընելու հարցմունքէն
փախչելու: «Ինչպէս իմ ամէնուն համար քու
ձեռքը յանձնած պարգէսս դու միայն բեզի յա-
վիտակեցի»: կարող ես, անանկ չէ: այո, կարող
ես նոյն հարստութիւնը ոչինչ բանով կորսնցնել
ու միայն դառնալ տեսնալ: կարող ես վայելեանի
մը մէջ դու իսկ ինչալ ոչնչանալ... կարողութիւն,
անհաշտ կին կարողութիւն որով կը պարծենաս...:

Բայց այս խօսքերէս ետքն ալ կ'ուշակեմ: Ի-
րանին այն հարուստին որ ողորմութիւնը կը սիրէ:
այս հազար երանի այն ողորմելիին որ ողորմութիւն
չգտնար:

Իսկ խօսքերը ըսելու ատեն տեսայ որ ձերուն
ւոյն աչքները կը կընցվէր:

(1) Տես լրագրոյս 365 և 364 թերթերը:

Վաղարշի կը պիտի մարդուս ձերուն արցուն-
քը՝ երբոր կը մտածես որ զիմանցինք պատանի մը
չէ լացող որուն ախարհքին մէջ դեռ կարելի է
ժամանակը պիտի ըլլայ միթաւութիւն: այլ ձեր
մը որուն ձեռքները ու գլուխը կ'երբան ու գլ-
րեզմանի ցուրտ քարի մը վրայ նստած՝ հոն մըս
նալ կը ըսպասէ:...

Իսկ այս ձերուն խօսածներուն մէջ իմե-
ցի որ թէպէտ միշտ ընդհանուր կերպով կը խօսէր
բայց ինչի առանկ կ'երանար որ իւր ըսածները
ինքնին վրայ խորհրդաւոր վերաբերու թիւն
մը ունէին: իւր արցունքը, խորունկ տխրութիւն
ախարհքին ընկերութեան հրաժարումը, կընային
իմ կարծիքս հաստատելու: Իր անարուեստ ու ձիւ-
նափայլ մտքերը երբոր հովէն կը տատանվէին, ու
ինքը քարին վրայ նստած ձեռք դէպ ի երկնքը
տարածելով խօսելու սկսէր մահուան ու Նոտտ-
ոյ վրայ, կը կարծէր տեսնալ Յունաստանի հիւ-
նայատակ կործանած փիլիսոփայութեան տաճա-
րին փոշոյն մէջէն դեռ մէկ վերջին հոգի մը՝ որ
զիմանաւ սիւններուն վրայէն բարձրանալով ու
խառնելով իր ընկերներուն աչքները՝ կ'ուզէր ա-
կանջ դնել իրենց մարած ձայնին: Իր լայն ու
կնճառու ճակտին վրայ խնամուած թիւ դեռ բոլոր իւր
պայծառութիւնը իրեն շառաւիղները կը պտուղոց-
նէր, այլ աւաղ, ատկա երեկոյեան վերջին պա-
հոյն լոյսն էր որ պիտի հալէր զիշերական կոխած
միջոյն մէջ: Ինչպէս թէպէտ խորունկ ձերուն թիւ

- Խաղան յեզերս նշուագեղ:
- Թագունը յեթերս լուսաթուրիչ
- Խաղաղութեան լուր գուշակեն:
- Սաւառնաթիւ և ի կըռիչ
- Յօդ և ի ծով լուղան ճախրեն:
- Իսկ քստեղաց իրեքոսին
- Ի սաղնցուղ բեզ շողողեն:
- Ի սինչ յերկնից փերս ծագէ:
- Ի նեղուցեղ գեփուր շնչեն:
- Ի Պոնտոսէն նաւք փոթորկեալք
- Ի բեզ հասանեն իւր ապաստան
- Ի առաջի մեծի դաշտիդ
- Չգեն խաբիսս անշարժական:
- Ի րամադայ տաճարն անհեղ
- Ի իրանաբար սակայն ի հոս
- Ի հանդիպոյ բեզ հայեցեալ
- Ողջունաբեր սայ քեզ խորհոյս:
- Ի հիւսիսոյ շնչեն ուժգին
- Սերթ Ի օրէաս և մերթ Ի Լուս:
- Հալածական դարձուցանեն
- Ի գտադտկան բո ըզլուտոս:
- Ի րաբողոք դարձիւր աղէ
- Ի րբո և զիմ տնկոյս արմատ:
- Պտղինաւէտ քե ու առաջի
- Սաղարթախտ ճիւղս տնհաստատ:
- Ի Կոստանդնուպոլիս, ի 10 Յունիսի 1850:
- ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
- Գործակալ ազգային լրագրոց:

տեւաւ օրը մօտի տը | ամարթինը 'ի Պալմա | Լ
ման գնաց բարձրապատիւ Ռէշտ փաշային պա-
լատը, որուն հետ երկու ժամէն աւելի տեսու-
թիւն ըրաւ, և յունիսի 24ին պատիւ ունեցաւ
օգոստոսիս Վոյսեր ներկայանալու: որ խիստ
մարդասիրութեամբ ընկալաւ զինքը: Եւ հապառ-
Սութեանը նմանապէս շատ բազմութեամբ ըն-
կալաւ տը Շանկորան և տը Շանթօ ազնուական
պարոնները, զորոնք մօտի տը | ամարթին վեհա-
փառ Վոյսեր ներկայացոյց:

Յիշեալ հաշակաւոր մատենագիրը ամէն կերպ
մեծարանք ընդունելէն ետեւ՝ յունիսի 26ին նոյն
շոգեհաւով մեկնեցաւ Իզմիր երթալու: ուսկից
իրեն նուիրուած ագարակը պիտի երթայ:

— Ենթեալ ամսոյ 30ին հասաւ 'ի Կոստանդնու-
պօլիս Լազիպոսական կառավարութեան Ռաշիք շո-
գեհաւը, որուն մէջ ինք պատուական մատակ ձի
կայ: զորոնք բարձրապատիւ Լազիպոս փաշան ըն-
ծայ կը յուզարկէ օգոստոսիս Սութեանին:

— Օրնուորական դպրոցին, հարցաքննութեան
հանդէսը անցեալ ամսոյ 24ին փառաւոր կերպիւ
կատարեցաւ 'ի ներկայութեան վեհափառ Վոյ-
սեր և տերութեան գլխաւոր պաշտօնատարաց:
'Եւ հանդէսին մէջ ներկայ էր նաև մօտի տը
| ամարթինը: Երկու օրէն ետեւ միեւնոյն փառա-
ւորութեամբ տեղի ունեցաւ ճարտարութեան
և բժշկականութեան դպրոցին հարցաքննութիւնը,
որուն ներկայ էր նաև օգոստոսիս Սութեանը
և երեւելի պաշտօնատարը: Եւ շահեկանները ընդ-
հանրապէս գոհ ըրին զհանդիսականները իրենց
յառաջադիմութեանց վրայ:

— Ենթեալ շաբթուան 'ի վեր Յունաց պատ-
րիարքարանը երեք անգամ ժողով եղաւ, ուր
գումարուած էին պաշտօնի մէջ գտնուած Լաք-
եպիսկոպոսներ, և Լազիպոսիսներ, նմանապէս
վաղեմի պատրիարքներ, Լաքեպիսկոպոսներ և
Լազիպոսիսներ: 'Եւ ժողովին նպատակն էր,
որպէսզի Կոստանդնուպօլսոյ Յունաց սուրբ թիւն-
հոգոսը անկախ ճանաչէ և ընդունի զսուրբ սիւն-
հոգոսը 'Լթէնքի: Կերեւի թէ այս կրօնական
խնդիրը շատ քննութիւններէ ետեւ որոշուեց
է հետեւեալ գլխաւոր պայմանաւ, այսինքն 'Լթէնքի
սիւնհոգոսին նախագահը նոյն սիւնհոգոսէն ըն-
տրուի և Սթան Թագաւորէն հաստատուի:
Կախողակութիւնը մինչև ցմառ տիւրէ, իսկ անոր
փախճանելէն ետեւ նոյն ժամանակուան Լատիկի
մետրապօլիտը յաջորդէ անոր:

— Աշտուհի պատուելի Յօհաննէս սարկաւազը,
որ դպրատանց վերաբերեալ իւր ուսու մնասիրա-
կան և ազգասիրական ջանքովը ծանուցեալ է
Լաքիս մէջ, ըստորում վսեմափայլ ճատեան աղ-

գաննամ 'Լիւրայից շնորհիւ 'ի խիստ լայն վիճակին
դպրոցները պայծառացնելու և չեղած տեղերը
նորէն հաստատելու մեծապէս հոգ տարաւ, նոյն
վիճակին 'Լաշնորդ գերապատիւ Ստեփաննոս
սրբազան Լաքեպիսկոպոսէն մօտ օրերս վկայական
մը ստացաւ ըստ խնդրոյ 'ի խիստ լայն ազգային
հոգաբարձուաց, որպէսզի Լաշնորդ չարխափան
սուրբ Եստուածածնի վանաց միաբան վարդա-
պետ ձեռնադրուի: Ուստի Կոստանդնուպօլսոյ
ազգային հոգեւորական գերագոյն ժողովը նախա-
գահութեամբ ամենապատիւ սրբազան Վատրիար-
քին քննելով զյիշեալ պատուելի սարկաւազը՝
վարդապետութեան արժանաւոր համարեց և
հաստատեց իւր ձեռքը ունեցած վկայականը:
Ստանորդ անցեալ ամսոյ 11ին Հոգեգալստեան
կիրակի օրը 'Լիւրայից սուրբ Եստուածածնի ե-
կեղեցւոյն մէջ մեծ հանդիսիւ վարդապետ ձեռ-
նադրեցաւ Կոստանդնուպօլսոյ նախորդ Վատրիար-
ք ամենապատիւ Վատթէոս սրբազան Լաքեպիսկո-
պոսէն 'ի ներկայութեան բազմութիւն ժողովորեան:

Լիւրայից թէ Սշտուհի արժանապատիւ Յօ-
հաննէս վարդապետը այսուհետեւ ևս տաւել
նուիրէ պիտի իւր անձը հոյազգի մանկանց ու-
սուման և հոգեւորական յառաջադիմութեանը,
որպէսզի կարող ըլլայ ստուգելու և աւելցնելու
հասարակութեան վրայ ունեցած համարումը:

ԱՐՄԱՐԻ ԽՈՐՀԱՆԳԻ

ԱՆՈՒՄ. Լսեալ, 16-28 Յունիս: 'Եւ հապառ-
Սութեանը Թագաւորէն և Լաքեպիս իշխանին
երրորդ արու զաւկին մկրտութեան հանդէսը ամ-
սոյս 10-22ին շաբաթ օրը կատարեցաւ Պաքէն-
կամ պալատին մատուռին մէջ՝ Վանդորպէրի
գերապատիւ Լաքեպիսկոպոսէն, և երեկայ իշ-
խանը չորս անուն ընկալաւ որ են 'Լթէնքի, Լա-
լէմ, Լաթրիք և Լալէք: Երկու կնքահայր ու-
նէր այսինքն 'Երուսիմ բարձրապատիւ արքայա-
զուն իշխանը և Ստեփաննի զուգորդ, իսկ
կնքամայրը Խաա Սաքս Ստեփանի դուստրէն էր:
որուն փոխանորդ եղաւ 'Լէնթի բարձրապատիւ
արքայազուն դքսուհին: Երբոր Թագաւորէն և
Լալէք իշխանը սրահը կրմնէն երաժիշտները
սկսան նուագել նոր եղանակ մը զոր յիշեալ իշ-
խանը շնորհ էր:

— Ստանի Լալէք լրագրոյն մէջ կը կարդամք:

— 'Եւսոր կէսօրը մէկ ժամ անցած ազգային ե-
րեսփոխանաց խորհրդարանին անդամներէն գրե-
թէ հարիւր հոգի գումարուեցան լրտ 'Երուս-
թին բնակարանը 'ի Լէրթին-Լարաւան, նուի-
րելու համար Լէտի 'Երթութեան իւր լծակցին

լրտ 'Երթութեան կենդանագիրը ուրքի վրայ
նկարուած 'ի նշան իրենց տնտեսական յարգա-
նաց և իրենց սքանչացման յիշեալ լրտին հա-
մար իրեւ կենցաղագէտ սնեմ, և յարապոյց ի-
րենց վտառութեանը՝ զոր ունին անոր բաղաբա-
կան ընթացիցը վրայ 'ի մասին 'Երթի արտօրին
գործոց: 'Եւս պատգամաւորութեանը առաջնորդ
էր լրտ Շէմս Սիւրպը, որ բարեմաղթական
ճառ մը կարդաց գերակրօնական հոգեւոր: Եւ
Լէտի 'Երթութեան խիստ զմայլեցան և սրբ-
տեղին շատ շարժեցաւ տեսնելով Հասարակաց
խորհրդարանին մէկ մեծ և ազդու մասին այս օ-
րինակ զգացումները: ուստի իրենց երախտագի-
տութիւնը յայտնեցին այս յարգական պանծալի
ցոյցին համար՝ մանաւանդ այսպիսի ժամանակի
մը մէջ: Եւս 'Երթութեանը հրապարակաւ յայտ-
նեց պատասխան տալու ժամանակը՝ թէ իւր
գլխաւոր նպատակն է հաստատուն պահել բա-
րեկամական կապակցութիւնները բոլոր օտար
տերութեանց հետ, որչափ որ այս բանը կրնայ
միաբանիլ 'Երթի պատուոյն և օգտիցը հետ:

Տերմուանդ ծախահարութիւններով ընդուն-
ուեցաւ անոր այս ատենախօսութիւնը, նմանա-
պէս Երթական հոգեւոր պատասխանը:

Կենդանագիրը, որ 'Երթութեան քաշած է, 500
լիււս սթէրլինգ արժեք, այսինքն 55,000 զուրուշ:

— Փոխադարձ իրարու օժանդակութեան ընկերու-
թիւնները զարմանալի յառաջադիմութիւն կրնեն
և կը զարգանան 'Երթի մէջ: 'Եւս ընկերութեանց
թիւը առայժմ 14 հազարի կը հասնի, որոց բա-
ժանորդ են, մէկ միլիոն 600 հազար անձինք:
Սայր դրամներ 160 միլիոն Ֆրանքի կը հասնի, ու-
տարին 70-80 միլիոն Ֆրանք եկամուտ ունին:

ԳԱՂԱԿ. Փարիզ, 17-29 Յունիս: Հասարակապե-
տութեան գահերէցին տարեկան թոշակը աւել-
ցնելու խնդիրը ամսոյս 12-24ին ազգային օրի-
նագրական ժողովին մէջ որոշուեցաւ 354 քուէ-
ով ընդդէմ 308 քուէից, այսինքն 46 քուէ առա-
ւելութեամբ: Ստանի 2,160,000 Ֆրանք պիտի
վճարուի գահերէցին փոխանակ իւր բարձր պաշ-
տօնին համար ըրած արտօրոյ կարգի ծախուցը:
Եւս այս որոշումը մեծ ազդեցութիւն ըրաւ
խորհրդարանին վրայ, բանիկ կերելի թէ աշակոյ-
մեան պատգամաւորներէն շատերը վախճանու-
հաճութեան քուէ տուած են, ըստորում զօրա-
պետ Շանկարնիէ, որ Փարիզի զօրաց ընդհանուր
հրամանատարն է, բեմը ելելով համար տա ատե-
նաբանութիւն մը ըրաւ, որուն մէջ սպառնալիք
կրտեսնուէր խորհրդարանին մեծագոյն մասին

մարած՝ այլ իր միտքը մտածմունքով մը վառվե-
լու ատեն այնպէս կը ցոյցանային որ իր գառամու-
թիւնը կրմունայիր: Հարիւր կտոր ընկա գայլա-
խաղը, դարձեալ իր կայծը պիտոր հանէ:

Վերջապէս իր ալեւորդ ու փառաւոր մօրուքը
կը կատարելադործէր իմաստնոյ մը ճշգրիտ պատ-
կերը: Եւս թաղով աւելի համակրութիւն մը սկսայ
զգալուս մարդուս վրայ: իր անկեղծ խօսքերը,
շարժմունքը ու դէմքին նկարագիրը մէկէն կը յայտ-
նէին մէծ տոհմէ ըլլալը: Թեպէտ հայտաւորը
աղ բառ, այլ ազնուականութիւնը վրայէն-կը բա-
րէր: ուստի այսպէս հանդամանքներով գոլ ա-
տանկ գերեզմաննոցը բնակիլ: Կրկին ու երեքին
աղաչեցի որ պատմէ ինձի իր մեղամտոգծոտութեան
պատճառը, զուրցէ իր անունը, բայց այս բանիս
վրայք և ոչ բառ մը առաւ բերանը: Սխալ
այսպիսի ըսաւ:

— 'Եւս ինչեքէն ամենք դժբաղդ տարելու տա-
մանքով եմ: երջանիկ կրնան սեպել ինքզինքնին
այս փոփոխութեամբ որ, և թէ նոյն դժբաղդու-
թիւնը իրենց երջանկութիւն ու զեն սեպել: 'Եւս
օգուտ դժբաղդ էսպիսի մը սգոտ արկածները նա-
րապիթիթ հասակի մը առջեւ տարածելէն: ինչու
պարտիզին փափուկ ու չէն վարդը երթամ ցուրտ
ամառի անապատին մէջ թաղեմ: 'Եւս վերջը ինչ
կ'ուզես որ պատմեմ այն բաները որոնց և ոչ
շուք կայ այսօր, երբոր կրմունքով մարդկային
իրաց ունայնութեանը վրայ, երբոր կը կարգնամ
այն ազգերուն, տէրութիւններուն ու իրենց

ժամանակին մէջ հոյակապ ու մեծ անուն ստացած
բաներուն որոնց և ոչ հետքը կը գտնուի հիմա:
ամենալա կ'ուզայ՝ այլ մանաւանդ թէ կը ցաւիմ
մարդկութեան վրայ: Ենցան դարերը, եկան
այլեւայլ սերունդներ ու ապրեցան այնպէս իբրեւ
թէ եկած ու ապրած չըլլային, ուստի քեզի ան-
ցած կեանքի մը բաները պատմելու ուրուականի
վրայ խօսիլ է: Ինչմէ ուզած պատմութիւնդ այս
վարկեանիս մէջ պէտք է փնտռես: վարկեան մըն
եմ, և գուցէ բարձր տխարաբեւ վարկեան մըն է:

— 'Եւս խօսքերը իմ հետաքրքրութիւնս չէ ցնե-
լէն ետքը աւելի օտարակցուցին: Բայց անօգուտ
իրեն բնական եղած յունական յամառութեան
միշտ մեթոք իմ խնդիրը: Եւս կ'ուզէր հոս
տեղը վերջընել իրեն խօսակցութիւնը որնոր կը
կարծէր թէ ինձի համար ձանձրութիւն մը ըլլար:
Կըտէր:

— 'Եւս եմ ու աղքատ, գուր երիտասարդա-
կան զուարթ հասակիդ մէջ գեռ նոր կ'անցնիս
կեանքին կանանց, զարդարուն անուաններէն:
հազար պատկազարդ տունկերուն, հազար անու-
շահատ ծաղիկներուն մէջ՝ երևակայէ 'բիշմ' ինչ
յարգ կրնայ ունենալ քեզի համար երեսնէ քաջ
ու փոշկալից՝ անմահութեան մը մէջ: Կարգի
մը չոր կոնդը: Ինչ հաճոյ բան մը ունի վրան
խեղճ արմատը, մերկ, առանց ոտի, անպատշա-
այլ թող, հանդուրժէ թէ որ կ'ուզես գեռ քիչ
մը իր տեղը: մի փախնար, քիչ ատենէն հոգը
զինքը բոլորովն ծածկելով՝ մնացած խեղճութիւն

ալ պիտոր թաղէ յաւիտենական դարերուն խո-
րունկ անդունդը: անատենը: . . . անատենը ալ
խօսիր: . . .

— Զէ. չէ. խօսէ. ասանկ մի մտածէր, ո՛վ ծե-
րունիդ. — Ըսի իրեն: — Իրաւ երիտասարդ եմ,
այլ սիրտս ծերացած է. կենաց ծաղկապիւռ
դաշտերուն մէջ միշտ աւելի աչքս կը պարնէ ա-
ւերակի դիպք մը, հոն կ'երթայ ու շաղթուի ինչ
կարծես թէ կամացուկ մը ցուրտ շնորով մը ինձի
կըտէ: Եւս անոն ապաքի վայելքս թիւնը, տես
որչափ հեռու է ինձմէ: Եւս, որ մը դրացի պի-
տոր ըլլանք:

— Եւսն է նէ չես ձանձրանար իմ հին երկայ-
նաբանութենէս: — Ըսաւ ծերունին ծաղկալի:

— Սէրբէք, գուր հոգւոյն ձայնը ինձի կը լսեցը:
նես, ո՛վ կը ձանձրանայ իր հոգւոյն ձայնը լսելէն:

— Որդեակ, կեանքը ձախճայ մըն է. կամ հոս
կեց երթան կամ հոնկեց, որ դաշտէն որ ձորէն
անցնիս, էն վերջը նոյն եղբ պիտոր գտնուիս,
նոյն վիճին բերանը, ՍԱՀ: Ինչ զգաւոր, ինչ
հոգ ունենաս, էն վերջը մէկ բան մը միայն պի-
տոր յիշես, ՊԱՍՏՈՒԱՆ: Օտեր է քեզի հետ խօ-
սողը ու նոյն իսկ ծերութեան փորձովը կ'ըտէ
համարձակ թէ քանի որ կապիմ ամէն տեսածիս
և զգացածիս մէջ միշտ տեսայ և իմացայ 'Եստու-
ծոյ ձեռքը: Եւս. «առանց 'Եստուծոյ կամացը և
ոչ տերեւ մը կը շարժի»:

դէմ, և թէ հաճութեամբ տալու չըլլային այս գործոյն: Օրոտակ տ. Շանկարեանին հրամանին տակ առայժմ հարկեր հազարի չափ զննուր կայուստի խորհրդարանին մեծագոյն մասը համար ձակեցաւ. անոր խնդրոյն դէմ որոշում մը ընել այս բանին գէշ հետեւութիւնները մտածելով:

Արտաքին գործոց պաշտօնեայ զօրապետ Լա. հիթը ազգային երեսփոխանաց խորհրդարանին նիստին մէջ որ 'ի 9-21 յունիսի հետեւեալ կերպիւ յայտնեց 'Նիգղոյ և Կաղլոյ տէրութեանց մէջ եղած տարաձայնութիւնները: «Պատիւ կը համարիմ ինձ ծանուցանել խորհրդարանին, թէ Սեփիւն իրաւունքի կառավարութիւնը կը համար, Յունաստանի գործոց կարգադրութեան համար, ընդունել ընտանի դաշնագրութիւնը: այսինքն իրենց եղած դաշնագրութեան այն պայմանները որոնք տակաւին 'ի գործ դրուած չեն, պիտի փոխանակէ նոյն նիւթոյն համար դրուած պայմանացը հետ 'ի դաշնագրութեան: ընտանի որ 'ի 7-19 ապրիլի: Աւստի Հասարակապետութեան Կահէրէցը հրաման տուաւ ինձ յայտնելու: Սեփիւն իրաւունքի դէմադրանին, թէ Կաղլոյ կառավարութիւնը կը ընդունի այս կարգադրութիւնը, և հետեւեալ Կաղլոյ հասարակապետութեան և Նիգղոյ կառավարութեան մէջ եղած բոլոր տարաձայնութիւնը դադարեցաւ: »

ԱՐԲՄԱՆ. Դուրս 6 Յուլիի ըստ նոր տուածի: Կարտինալ Նիգղոյի ինչ մանդէի կառավարութեան յուզարկած բողոքանաց թղթոյն պատասխանը: Ուրբաթի մը լրագիրը կը հրատարակէ իւր թերթին մէջ որ 'ի 20 յունիսի: Արտաքին գործոց տեսուչ և պաշտօնէից ժողովոյն նախագահ պարոն տ' Վէյլիս հիմնաւոր իրաւունքներով կարգարացնէ եկեղեցական ատենանին ջնջուլը և ձրանցման արքեպիսկոպոսին գաւազանը: որոց դէմ կը պայքարէ յիշեալ կարտինալը: Արհատարակէ նաեւ թէ այն գէպերուն մէջ որոց դէմ Հռոմայի թիւրք գանգաւ կը լինէ, «Պաշտօնէից ժողովոյն և տէրութեան ուրիշ իշխանաւորաց գործողութիւնը խիստ ճշգրտութեամբ իւր իրաւունք և իւր պարտաւորութեանց սահմանին մէջ բովանդակեցաւ: և թէ իւր իրաւունքը անփաստ պահելու և իւր պարտաւորութիւնները կատարելու համար, ուրիշ որոշման մը չէր կրնար հետեւիլ: Կը յուսայ թէ ինչ մանդէի եկեղեցականաց ընթացքը այնպէս պիտի ըլլայ, որ չտոկոսէ զիստավարութիւնը իւր վրայ հարկ եղած ծանր պարտաւորութիւնները 'ի գործ դնել, որոցմէ կախեալ են կառավարական իշխանութեան յարգը, հասարակաց բարեկարգութիւնը և տէրութեան հանգստութիւնը: Կառավարութիւնը իւր պարտաւորութիւնները չկրնար ետ ձգել, որչափ ծանր ալ երեւալու ըլլան: »

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
Չիւղանիս, 7 Յուլիի:

Սօսիւ տը Լամարթինը և իւր ընկիւնը՝ ուղեկցութեան իրենց երկու բարեկամացը անցեալ ամսոյ 28ին Ռոտտանի ընկերութեան շաքենաւով Կոստանդնուպոլիսէն դարձան Իզմիր, և հետեւեալ օրը տէրութեան իրենց նուիրուած երկիրը գացին տեսնելու: Սօսիւ տը Լամարթինը իւր ընկերներով երէկ դարձաւ մեր քաղաքը, ուր 10-15 օր մնալով իւր հայրենիքը պիտի երթայ:

Բաղադրի Լեֆաթիս անուն գաղղիսէն լրագրոյն մէջ կը խորհարէ:

«Պատիւի տարաձայնութիւն մը կը տիրէ Հռոմէական հայոց պատրիարքին և իւր ժողովուրդները մէջ: Կը յուսայ թէ պատրիարքը շուտով վերադառնալով պիտի տայ այս գաղթականները որպէսզի չպարտաւորուին վերադառնալու այս նիւթոյն վրայ: »

Վանի մը շաքենա 'ի վեր ընդարձակ տեղէ կու թիւններ և գանգատներ կը համարեն մեզ մեր հատկապէս պատուաւոր եղբայրներէն ընդդէմ Հասունեան հոգեւորական պատրիարքին հռոմէական Հայոց, բայց մինչև ցարսօր Հրատարակեցինք զանոնք, ակնուներով որ յիշեալ գերապետի պատրիարքը վերջապէս պիտի համոզուի լուսաւորեալ-գարուս թղթաւորութեանցը համաձայնելու: իւր ընթացքը, Կը քարոզեմք որ մեր

անկալութիւնները 'ի դերէ չեղնեն և միաբանութիւնը շուտով յաջորդէ այս գաղթականներին խռովութեան երկրպագութեան: որոնք անտարակոյս քրիստոնէականութեամբ հովուութեան նշաններ չեն:

Օմիւռնացի Տ. Յոհաննէսեան յարգոյ տիրացու Վարդանը, որ Կոստանդնուպոլսոյ արժանապատիւ տիրացու Միստակէսին յատկապէս աշակերտներէն մէկն է, իւր բողոքանալու բաւականութեամբ երգերով և ձայնաւորի նորահաս աշակերտները արժանաւորութեամբ առաջնորդելով վրայաւրէն բաւական հայազգի ժողովուրդէն օգոստոսիս Սուլթանը Իզմիր այցելութեան եկած ժամանակը: Եւ իսկ պատիւը, թէ չեմք սխալիր, ըստ մեծի մասին կու գայ մեզ արժանապատիւ պարոն Միստակէսին բարեյօժար և եղբայրական խնամքէն, որով գրեթէ տարիսէն հոգ տարաւ երաժշտական նշաններով (նօթ) ձայնաւոր դաս տալ անոր: Աւստի կը փութամք մեր մտերիմ շնորհակալեաց հաւատարմութեամբ հրապարակու մատուցանել յիշեալ պատուական անձին:

Յարգոյ տիրացու Վարդանը, որ իւր ներգաւթնաւոր բողոք ժամերգութիւններով և բողոքարարող ընթացքով իւր համազգի բողոքակցաց իւր վրայ ունեցած համակրական սէրը աւելցուց երբեք ամառ միջոցին մէջ որ այս տեղ մնաց, այսօր շոգենաւով կը մեկնի Կոստանդնուպոլիս երթալու, իւր բարեբար վարժարանէն արհեստը պիտի սովորէ: Համար երաժշտական արհեստը:

Փարիսի Սուրբատեան գաղղիցի կարգավար արժանապատիւ Սորիուսեան Տ. Յոհաննէս վարդապետը անցեալ ամսոյ 29ին աւստրիական շոգենաւով հասաւ Իզմիր Վենետիկէն գալով, և հետեւեալ օրը նոյն շոգենաւով շարունակեց իւր ճանապարհորդութիւնը Կոստանդնուպոլիս երթալու:

Յիշեալ գիտնական վարդապետը իւր մեկնելէն առաջ այցելութեան գնաց Ս. Ստրուպեան գաղղիցի մանկաց և Հռիփսիմեանց գաղղիցի աղջկանց, նմանապէս տեսութեան գնաց մեր հոգեւոր առաջնորդ գերապատիւ արքեպիսկոպոսին, որ եղբայրական սիրով և յարգութեամբ ընկալաւ զինքը:

Հաշտեալ իտալացի բանաստեղծ և յան պատրաստից ոտանաւոր բան խոսող պարոն Ռեկարտի, որ իւր շնաջանութիւն բանաստեղծական տաղանդներով մեծ համարում ստացած է Լիւրդայի մէջ, բանի մը շաքենա 'ի վեր Իզմիր գտնուելով, հաճեցաւ սուրբ Ստրուպեան մեր գաղղիցի այցելութեան գալու երկու անգամ, խնդակց ընթացքով մտերմեալ հայրական մանկանց ուսումնասիրական եւ անդուն ձգանքը:

Կոստանդնուպոլիսէն յուլիսի 5 ամառութեամբ կը ծանուցանեն մեզ, թէ առջի օրը ընդհանուր ազգային ժողով եղեր է 'ի պատրիարքարան, ուր գումարուէր են Վրդիս աշխարհական և հոգեւորական գիտաւորները, և միաբան հաճութեամբ ամենուն՝ նը խորատեղ մայր Պատրիարք ընտրուէր է Օմիւռնացի գերապատիւ տէր Յոհաննէս արքեպիսկոպոսը՝ փոխանակ հանգուցեալ լուսահոգի Վրդիս Պատրիարքին:

Եւ արժանաւոր ընտրութեանէն ետեւ ազգային ժողովոյն կողմանէ երկու վարդապետ, երկու քահանայ և երկու աշխարհական պատուաւոր անձինք սուրբ Լուսաւոր մայր փանատունը երթալով հրաւիրէր են զիշեալ Արքեպիսկոպոսը 'ի պատրիարքարան, ուր բոլոր ժողովականք ոտը ելնելով մեծ յարգութեամբ ընդունէր են շնորհաւորելով անոր պատրիարքական բարձր աստիճանը:

Եւ աւետաւոր լուրը անտարակոյս մեծ ուրախութեան առիթ պիտի ըլլայ բոլոր Վրդիս, մանաւանդ Օմիւռնացի հայ ժողովուրդէն, որ պարծանք կը համարի իրեն բողոքակցի ըլլալով նորընտիր ամենապատիւ Պատրիարքին:

ՆՈՐԱՎԱՅԵ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐԱՎԱՅ, 5 Յուլիի ըստ նոր տուածի: Լրէի թրեւսի շոգենաւով հետեւեալ լուրերը ընկալանք Լուրդայէն:

Սուրբ Ստեփաննի խիստ երեւելի անձը, որ իւր քաղաքական տաղանդներով և իւր հայրենեաց ըրած կարեւոր ծառայութիւններով մեծ համարում ստացած է Նիգղոյ մէջ, այս օրերս ձիւն ինչա-

լով ծուռեղ կտորեցաւ, և այս դժբաղդ դիպուածոյն հետեւութեանէն ամսոյ 2ին կէսօրին իւր մահկանացու ընթացքը կատարեց մեծ տրտմութեամբ ձգեալ իւր բազմութիւն բարեկամները և բոլոր ազգը: Հետեւեալ օրը ազգային երեսփոխանաց խորհրդարանը գոյուեցաւ: Նշան անհաճական յարգանաց հանգուցեալ անձին:

Նիգղոյ վեհապետ Թագուհին ամսոյ 2ին ունեցեալութեան մատոյց մօտի: Տրտման առջին Վարդիս գերապետին, զոր խիստ մարգարտութեամբ և յարգանք ընկալաւ:

Վրդիս Թագուհին օրինակէն գաւազանով զարնող Ռուպերթ Ռեթ անուն շարագործին համար կըսուէր թէ խելքի պակասութիւն ունի եղեր:

ՓԱՐԻՍ, 6 Յուլիի ըստ նոր տուածի:

Վրդային խորհրդարանին մեծագոյն մասին մէջ եղած տարաձայնութիւնը ծանրանալու վրայ է: Պատրիարքեան կուսակցութիւնը նախագահին ծախուցը համար 2,160,000 ֆրանքը ազգային ժողովէն ստանալէն ետեւ, այժմ հրապարակաւ կը խօսին և կառավարութեան թէ անոր նախագահութեամբ պայմանագրով պէտք է երկրորդել մինչև տասը տարի: Եւ ինչպէս կը իրեն թէ մօտ օրերս պիտի առաջարկուի ազգային երեսփոխանաց ժողովին:

Վրդիս Թագուհին օրինակէն գաւազանով զարնող Ռուպերթ Ռեթ անուն շարագործին համար կըսուէր թէ խելքի պակասութիւն ունի եղեր:

ՎԵՆԵԱ, 8 Յուլիի ըստ նոր տուածի:

Նշանակու թէ արժանի երեւելի գէպը մը չիայ: Վոսիանայի բարձրագոյն մեծ դուքսը որ ժամանակէ մը 'ի վեր այս մայրաքաղաքէն, այսօր մեկնեցաւ իւր տէրութեան վիշակները երթալու: Վրդայ 4ին Վալիսեայի Ռոտովքո թագաւորը Սալոպուրիէն հասաւ 'ի Վենետիկ, ուր տեղ քանի մը շաքենա պիտի մնայ կըսեն:

ԼՈՒՐԵՐ ԼՈՒՐԵՐ
Չիւղանիս, 7 Յուլիի:

Լուստրական գործերը ընդհանրապէս հանգարտութեան մէջ են: Նոր հունիսի աշիսնէն թէ պէտեւ 50-60 կողով եկաւ, բայց խիստ թարմ (թաղէ) ըլլալուն, կը յայտնուի մեծ պակասութիւն պիտի գտնեն առնողները: Եւ ցարուան գինը 98-96 զուրուշէ չէին: Տորոնը 205 զուրուշէ կեն գինարը գումարաւաճառ է: Եւ տարբը կուգուի 115-116 1/2 զուրուշէ հօսան: Բամպակը նմանապէս կուգուի: այսօրուան արժէքը 300-310 զուրուշէ կեն գինարը Նիգղոյ տեսակ փայտաւորին գինը՝ 65-67 զուրուշէ, իսկ թրեւսի տեսակինը 90-92: Խաշիկէն իւրաքանչեւ է 810-850 զուրուշէ հարիւր հօսան:

Լիւրդայի քրտնաբիւրն-իւն:

Լոնտոն	111 1/2 - 111 3/4
Ստրասբուր	173 1/2 - 174
Թրեւս	368 - 370

ԾԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վրդական գաղղիցի 'ի Օմիւռնացի:

Վրդական գաղղիցի 'ի Օմիւռնացի: Վրդական գաղղիցի 'ի Օմիւռնացի: Վրդական գաղղիցի 'ի Օմիւռնացի:

Օմիւռնիս, 7-19 Յուլիի 1850:

(Ստորագրեալ) Նիւսի Վարդան: Չարլս Վարդան: Բիւլլի անգղիական հիւանդանոցին: Հրատարակիչ և տէր լրագրոյն: Վրդական Վ. Վրդական: